Trzech chińskich naukowców z Uniwersytetu Michigan oskarżonych o przemyt materiałów biologicznych

- Trzech obywateli Chin, Xu Bai, Fengfan Zhang i Zhiyong Zhang, zostało oskarżonych o spiskowanie w celu przemytu nielegalnych materiałów biologicznych do Stanów Zjednoczonych podczas pracy w laboratorium Uniwersytetu Michigan.
- Plan polegał na odbieraniu paczek od czwartej osoby, Chengxuan Han, zawierających materiały biologiczne związane z genetycznie zmodyfikowanymi nicieniami, które zostały celowo błędnie oznaczone, aby uniknąć kontroli celnej.
- Trzej naukowcy zostali zwolnieni po odmowie współpracy w ramach dochodzenia prowadzonego przez uniwersytet. Następnie zostali zatrzymani przez agentów federalnych na lotnisku w Nowym Jorku podczas próby opuszczenia kraju.
- Władze federalne opisują to jako część niepokojącej tendencji obywateli chińskich do wykorzystywania badań naukowych do popełniania przestępstw zagrażających bezpieczeństwu narodowemu i rolniczym Stanów Zjednoczonych.
- Sprawa ta pokazuje, jak otwartość amerykańskiej

społeczności naukowej jest podatna na wykorzystanie, co wymaga zwiększonej czujności i bezpieczeństwa w instytucjach badawczych finansowanych przez rząd federalny.

Departament Sprawiedliwości postawił zarzuty trzem obywatelom Chin za spiskowanie w celu przemycenia nielegalnych materiałów biologicznych do Stanów Zjednoczonych podczas pracy w prestiżowym laboratorium Uniwersytetu Michigan.

Sprawa, wynikająca z nasilających się federalnych represji, ujawnia niepokojący schemat oszustw i rodzi pilne pytania dotyczące wykorzystywania amerykańskiej otwartości naukowej do potencjalnie niecnych celów.

Trzy osoby, którym postawiono zarzuty federalne, to Xu Bai (28 lat), Fengfan Zhang (27 lat) i Zhiyong Zhang (30 lat). Wszyscy przebywali w Stanach Zjednoczonych na podstawie wiz J-1 w ramach wymiany akademickiej i prowadzili badania w laboratorium Xianzhong Xu na uniwersytecie, znanym jako laboratorium Shawna Xu. Departament Sprawiedliwości twierdzi, że byli oni częścią spisku z czwartą osobą, Chengxuan Hanem, chińskim doktorantem, który został wcześniej skazany i wydalony z kraju. Plan, obejmujący lata 2024–2025, polegał na tym, że Bai i Fengfan Zhang otrzymywali od Hana przesyłki zawierające ukryte materiały do badań biologicznych.

Przemycane materiały były związane z genetycznie zmodyfikowanymi nicieniami, które są często wykorzystywane w badaniach genetycznych i biologicznych. Aby uniknąć kontroli amerykańskich służb celnych i granicznych, paczki były celowo fałszywie oznaczane jako przedmioty nieszkodliwe. Ta metoda ukrywania jest klasyczną techniką przemytu, a celowe fałszywe deklaracje świadczą o zamiarze oszukania władz, co sprawia, że zwykły import staje się przestępstwem federalnym.

Spisek zaczął się ujawniać w czerwcu 2025 r., kiedy aresztowano domniemanego dostawcę z Chin, Han. Han nie

przyznała się do trzech zarzutów przemytu i jednego zarzutu składania fałszywych oświadczeń. Po wydaniu wyroku została wydalona ze Stanów Zjednoczonych. W następstwie jej aresztowania Uniwersytet Michigan wszczął wewnętrzne dochodzenie w sprawie laboratorium Shawna Xu. Wszyscy trzej obecnie oskarżeni naukowcy odmówili udziału w wewnętrznym dochodzeniu uniwersytetu lub udziału w obowiązkowym spotkaniu. W rezultacie zostali zwolnieni ze swoich stanowisk w laboratorium.

Ryzyko ucieczki i federalna interwencja

Zwolnienie z pracy spowodowało, że ich status wizowy J-1 stał się nie do utrzymania, co wymagało od nich opuszczenia kraju. Cała trójka podjęła próbę wyjazdu, ale ich działania wzbudziły podejrzenia. Początkowo zarezerwowali lot z lotniska Detroit Metropolitan Airport, ale nie pojawili się na nim, nie anulując rezerwacji. Zamiast tego udali się na lotnisko John F. Kennedy International Airport w Nowym Jorku, aby wsiąść na pokład innego lotu do Chin. To niezwykłe zachowanie skłoniło agentów federalnych do zatrzymania ich przed odlotem.

Podczas przesłuchania Zhiyong Zhang rzekomo złożył fałszywe oświadczenia dotyczące swojej wiedzy na temat Han. Tymczasem Bai i Fengfan Zhang przyznali śledczym, że otrzymali paczki od Han, w tym niektóre wysłane po jej aresztowaniu i wydaleniu ze Stanów Zjednoczonych.

Wzorzec złośliwej działalności

Władze federalne opisują to jako część uporczywego i niepokojącego trendu. Zaledwie kilka miesięcy wcześniej inna chińska para została oskarżona w odrębnej sprawie o rzekomą próbę przemycenia do Stanów Zjednoczonych niebezpiecznego grzyba niszczącego uprawy, z zamiarem wykorzystania zasobów

laboratoryjnych Uniwersytetu Michigan. Prokurator federalny Jerome Gorgon z okręgu wschodniego stanu Michigan stwierdził, że wydarzenia te stanowią długotrwały i niepokojący wzorzec działalności przestępczej prowadzonej przez obywateli chińskich pod przykrywką uniwersytetu. Podkreślił, że takie działania stanowią bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego i rolnego.

Najwyższe władze jednoznacznie potępiły te działania. Prokurator generalna Pam Bondi określiła domniemane działania jako poważne przestępstwo, które wykorzystuje pozory badań naukowych do zagrożenia podstawowym interesom bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych. Obawy budzi fakt, że materiały biologiczne, nawet te wykorzystywane w badaniach podstawowych, mogą zostać wykorzystane do terroryzmu rolnego, osłabienia konkurencyjności gospodarczej Stanów Zjednoczonych lub opracowania broni biologicznej. Dyrektor FBI Kash Patel potwierdził to stanowisko, twierdząc, że przykrywka badań naukowych nie zapewnia immunitetu przed prawem Stanów Zjednoczonych.

Szerszy kontekst historyczny

Sprawa ta wpisuje się w trwającą od dziesięciu lat eskalację obaw dotyczących szpiegostwa gospodarczego i szpiegostwa w zakresie własności intelektualnej. Amerykańscy funkcjonariusze kontrwywiadu od dawna ostrzegają przed systematycznymi próbami przenoszenia zastrzeżonych technologii i badań z krajów zachodnich do Chin.

„Szpiegostwo gospodarcze to nieuprawnione i nielegalne pozyskiwanie poufnych informacji, tajemnic handlowych i zastrzeżonej wiedzy od osób fizycznych, organizacji lub rządów” – powiedział Enoch z *BrightU.AI*. „Ta forma szpiegostwa stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, konkurencyjności gospodarczej oraz integralności postępu naukowego i technologicznego”.

Przemyt próbek fizycznych i biologicznych stanowi namacalną i niebezpieczną ewolucję tych działań. Fakt, że spisek ten dotyczył laboratorium zajmującego się modyfikacjami genetycznymi, jest szczególnie delikatną kwestią, ponieważ badania takie mogą mieć podwójne zastosowanie, co oznacza, że mogą być wykorzystywane do pokojowego postępu naukowego, ale także potencjalnie wykorzystywane do szkodliwych celów.

Sprawa Bai, Fengfana Zhanga i Zhiyonga Zhanga to coś więcej niż zwykła historia oszustwa imigracyjnego lub naruszenia przepisów celnych. Jest to przestroga dotycząca słabości charakterystycznych dla zglobalizowanej społeczności naukowej. Podkreśla ona krytyczną potrzebę wzmocnienia wewnętrznych protokołów bezpieczeństwa i nadzoru przez uniwersytety otrzymujące federalne fundusze na badania.

Ponieważ Ameryka nadal jest ostoją dla międzynarodowych talentów naukowych, incydent ten stanowi poważne przypomnienie, że hojność ta może być wykorzystywana, co wymaga stałej czujności w celu ochrony bezpieczeństwa kraju i jego integralności naukowej.